

Wieringer Eiland Museum
Jan Lont

Klepel augustus 2018

Ambachtendag en Kienderspel

Na de eerste (èchte) taandag op 29 april, waarop het grootzeil, de fok en het touwwerk van de TX35 en de BU61 werden getaand, kwamen we toe aan een tweede, stralende taandag op 22 juli (de Ambachtendag) en een - iets minder stralende, maar - oergezellige derde taandag vol "Kienderspel" op 19 augustus. Op de Ambachtenmarkt was veel te beleven. Verschillende inmiddels bijna verdwenen beroepen werden er in de herinnering van de 375 bezoekers teruggeroepen. Ze maakten ons bewust van de noodzaak tot het behoud van ons cultureel erfgoed. Het museum ging terug naar de tijd van zo'n twee generaties geleden: ijzer werd gesmeed en netten werden getaand. Een warme klus!

foto's Herman Loer

Ook de Wieringer Dancers hebben menig zweetdruppeltje laten vallen. De Gesmeerde Kelen hadden een speciaal plekje uit de zon uitgekozen. Buiten was er gebakken vis voor velen en binnen was er heel wat lekkers bij de koffie!

Bij het "Kienderspel" op 19 augustus viel het weer weliswaar een klein beetje tegen, maar er kwamen ruim 200 bezoekers, waarvan 36 kinderen! Zij kregen een stempelkaart waarop de

Foto's Maria Koolen

vele activiteiten stonden die ze konden doen. Ze waren vrij in gaan en staan. De activiteiten waren vooral geschikt voor kinderen in de leeftijd van 3 à 4 jaar tot 10, maar ook oudere en jongere waren van harte welkom. De werkgroep die dit alles voorbereidde moet er wel met ontzettend veel plezier en creativiteit aan gewerkt hebben!

Er konden pannenkoeken in de limonadetuin worden gebakken en vissersknopen gemaakt. Kinderen mochten zelf tanen door een lapje stof af te binden met een touwtje en dan in de taanketel met een netje. In de boerderij was een puzzeltocht uitgezet. In de kaaskamer konden de kinderen zich verkleden in kleding van het ot-en-sienrek. Ze mochten de 'was doen' met het oude wasbord, juk en wringer. En buiten mochten ze de 'koe melken' of hun hoofd steken in een afbeelding van een boertje en/of boerinnetje. Ze konden raden welke groenten de groententuin bevat en ook mochten ze raden hoe oud de echte Jan Lont was geworden.

Foto's Maria Koolen

Op de tweede foto is een pony zichtbaar. Daarmee konden de kinderen onder begeleiding een rondje maken rond het kerkhof. Er stond een oude trekker op het erf en ook stond er hooiwagen die met hooi gevuld kon worden en ideaal was als speelterrein. En er was het kruiwagenwerk: met een kruiwagen kon een rondje gemaakt worden en van alles daarbij ingeladen, zoals een zakje zand, een mandje aardappelen, een doosje eieren of een pakje zeegras. En uiteraard kon er met allerlei oude spelletjes zoals stelten of hoepelen gespeeld worden.

Het educatieve element speelde ook een rol, doordat Marco Lont uitlegde waaruit de bodem van Wieringen bestond en eruit zag, of doordat Corrie Maas het Sammeltjesverhaal vertelde aan een aandachtig gehoor.

De ontmoetingsruimte was een waar paradijs van lekkernijen die door de vele vrijwilligers waren vervaardigd. Ergo: we kijken terug op drie stralende taandagen!

Bij het Kienderspel waren er voor het eerst twee vrijwilligers van de EHBO aanwezig. Op de tweede taandag, de Ambachtenmarkt, was iemand namelijk lelijk ten val gekomen, te weten ons erelid mevrouw Jeanne de Weert. Na een paar dagen ziekenhuis en wat rust was Jeanne, vergezeld door Jan, weer bij het Kienderspel aanwezig. Gelukkig maar!

Ingebruikneming van het wollen plafondbreed

Dinsdag 24 juli. Aller ogen in de ontmoetingsruimte zijn naar omhoog gericht, naar de schitterende kleuren waarmee het nieuwe plafondbreed in tweemaal drie bij elkaar behorende delen naadloos in het interieur lijkt te passen. De ontmoetingsruimte klonk bij oplevering in 2012 nogal hol. Al gauw bleek dat je elkaar slecht kon verstaan als je met meer mensen bij elkaar was. Het idee voor een plafondbreed kwam van Kaap Skil op Texel. Alleen was het gebouw daar een stuk hoger dan onze ontmoetingsruimte. Donkere aardkleuren zouden bij ons neerdrukkend kunnen gaan werken.

Gekozen werd voor wol, op zijn minst van zes schapenvachten afkomstig. Een groep vrijwilligers kwam op maandagmorgens bijeen. In het begin kwam men er niet goed uit, niet over het ontwerp, niet over het ophangstelsel.

Foto's Mart Horstman

Op initiatief van Tineke Osinga is eerst Dina Schouten ingeschakeld, die een prachtig schilderij van het Wad maakte, waarmee men dacht aan de slag te kunnen. Maar de donkere kleuren moesten wijken voor lichtere tinten als wit, grijs, babyblauw, zonsoudergangrood, en crème. Zo werd het ontwerp een wolkenlucht.

Aanvankelijk in de ontmoetingsruimte gingen de dames vervolgens naar een meer permanente locatie, de schuur van Boukje de Haan in Oosterland, waar men de spullen kon laten liggen en waar men naar hartenlust kon wassen, spinnen, verven, breien en vilten. Naar men zegt is er voor minstens 800 uur aan werk gaan zitten in het plafondkleed. Een vernuftig ophangstelsel is uitgedacht en vervaardigd door Arie Eriks.

Tot 9 september

Expositie in de Hippolytuskerk i.s.m. Jan Lont

In de Hippolytuskerk is al sinds vele jaren een werkgroep actief die laagdrempelige exposities verzorgt: de Werkgroep Exposities, kortweg WEX. Ook dit jaar. Op 14 juli jl. werd een zomerexpositie in de Hippolytuskerk geopend door Henk Braad. Verscheidene vrijwillige medewerkers van ons museum Jan Lont droegen hieraan bij: Bea Horstman, onze textielexpert, en het onvolprezen duo De Wieringer Madjes. Daarnaast was ook de Historische Vereniging Wieringen betrokken, vooral door toedoen van de voorzitter van de redactiecommissie van Op de Hòdgte, Corrie Hagedoorn-Rasch. Naast snuisterijen en Wieringer kleding zijn er ook herkenbare schilderijtjes van diverse locaties op Wieringen van de hand van kunstenaar Gert Rasch. Inderdaad: familie.

De expositie duurt nog tot en met 9 september, dat wil zeggen tot en met de Open Monumentendag. Dat is niet zo lang meer, dus... Ga kijken in de Hippolytuskerk! Het is de moeite waard!

Hieronder volgen enkele fragmenten uit de toespraak die Henk Braad hield op 14 juli:

... "Ik weet niet precies meer hoe oud ik was toen ik mij begon te interesseren voor de geschiedenis en het wel en wee van en over Wieringen. Vooral de periode van omstreeks 1850 tot 1950 is voor mij de mooiste periode omdat er in die tijd enorm veel veranderingen hebben plaatsgevonden en vooral belangrijk de fotografie iets later zijn intrede deed. Ik begon al vrij jong met het verzamelen van foto's, ansichtkaarten, boeken en overige zaken die betrekking hebben op Wieringen. Ik kan u verzekeren dat gedurende de eilandperiode, dus voor de aanleg van de twee afsluitdijken, vrij veel is gepubliceerd ondanks het feit dat sprake was van pakweg slechts 2000 inwoners op het hele eiland".

"De WEX heeft mij om die reden benaderd... Ik [...] heb voorgesteld hierbij het Wieringer Eilandmuseum Jan Lont te betrekken die een prachtige collectie Wieringer kleding heeft en de Historische Vereniging Wieringen die een archief vol heeft over Wieringen en kennis in huis heeft om op terug te vallen. De WEX vond dit een goed idee en zijn we aan de slag gegaan".

"In dit prachtige huis, in deze geweldige kerk, is de basis de Bijbel waar alles om draait. Maar wist u trouwens dat er ook voor de geschiedenis van Wieringen een bijbel bestaat? Het is niet algemeen als zodanig bekend maar in mijn optiek is dit het boekwerk dat in 1950 verscheen als academisch proefschrift van mevrouw Johanna C. Daan of (zoals zij op Wieringen werd genoemd) kortweg Jo Daan. Zij verkreeg met dit proefschrift de graad van doctor in de letteren en wijsbegeerte aan de universiteit van Amsterdam met als titel "Wieringer Land en Leven in de Taal". Helaas leeft zij niet meer maar wat door haar is vastgelegd zal eeuwig blijven bestaan. Enorm belangrijk, want de geschiedenis wordt telkens weer door een nieuwe tijd ingehaald. Dialect, gebruiken en gewoontes verdwijnen als de spreekwoordelijke sneeuw voor de zon".

Okko Bosker, een reactie

Van de heer Piet Willeboordse ontvingen we een boeiende reactie op het stuk (in de vorige Klepel) over Okko Bosker. Hij schreef: "*[Ik kreeg] antwoord in november 2015 op mijn vraag hoe Collectie De Stadshof aan een steen kwam, terwijl in het museum van Jan Lont geen steen meer was te bekennen. In augustus 1993 was ik in het museum van Jan Lont en zag daar vele stenen van Okko Bosker, met twee kleindochters van hem*" (zie foto).

Van: Collectie De Stadshof <info@collectiedestadshof.nl>
Onderwerp: Antw.: beschilderde grafdeksel van Okko Bosker
Datum: 2 november 2015 15:50:33 CET
Aan: piet willeboordse

Dank voor uw brief over de beschilderde grafdeksel door Okko Bosker. Hier voor me ligt een brief dd. 24 november 1993 aan Museum Jan Lont t.a.v. de heren Lont en Volkers, waarin de toenmalige directeur van Museum De Stadshof haar dank uitspreekt voor het toezeggen van een schenking van een deksel, en de bruikleen van vier andere. De bruiklenen zijn na sluiting van het museum in Zwolle ongetwijfeld bij het museum teruggebracht. Dus zo is Collectie De Stadshof in het bezit gekomen van deze ene deksel. In november 2012 heb ikzelf contact gehad met dhr H.O.de Graaf, die mij een biografie van Okko Bosker heeft toegezonden, die ik heb gebruikt voor de website www.collectiedestadshof.nl.

Het werk van Bosker hebben wij ook tentoongesteld op een grote overzichtstentoonstelling van Collectie De Stadshof in Parijs, eind 2014, en is afgebeeld in de bijbehorende catalogus. Indien het Museum Jan Lont (of andere bezitters-eigenaren) geen interesse meer mocht hebben in de stenen in haar collectie, dan houdt Stg Collectie De Stadshof zich warm aanbevolen voor overname, als schenking.

Met vriendelijke groet, Frans Smolders, Conservator

Privacywetgeving

Foto's, geluids- en videofragmenten zijn uitsluitend gemaakt ten behoeve van ons eigen archief. Zij kunnen worden gebruikt voor promotionele doeleinden of voor onze website. De vrijwilligerslijst wordt uitsluitend verspreid onder de vrijwilligers. Mocht u hiertegen bezwaar hebben, verzoeken wij u dit aan bestuursleden van de Vereniging of de Stichting Jan Lont kenbaar te maken voorafgaand aan publicatie op de website, van de eerstvolgende Klepel of aan enige vorm van vertoning tijdens vergaderingen of soortgelijke bijeenkomsten.

Een heel bijzondere dag

Ons museum krijgt bezoek van steeds meer groepen. Daarover zijn doorgaans niet zulke grote verhalen te vertellen. Een enkele keer is er een uitzondering. Op 6 juli vond er namelijk een zgn. 'Peereboomdag' plaats, waarop zowel ons museum als de Heidense Kapel een belangrijke rol speelden. Op die dag vond namelijk de herbegravenis plaats van Pieter Jan (Piet) Peereboom (particulier secretaris van Keizer Wilhelm II en later burgemeester van Broek in Waterland), en van zijn echtgenote Maartje Smit (Marie). Zowel Pieter als Maartje stamden af van echt-Wieringse voorouders. Bij voorbeeld: de grootmoeder van Maartje, Johanna Smit-Blom was eens uitbaatster van het Wieringer Veerhuis in De Haukes. En haar grootvader Klaas was bestuurder van de postkoets tussen Van Ewijksluis en Anna Paulowna. Piet Peereboom was een broer van Arie Peereboom, burgemeester van Wieringen van 1910 tot 1920, later van IJpendam (zie de ambtsketen hieronder).

De kisten met de stoffelijke overschotten waren al naar de Kapel gebracht. De familie Peereboom (ongeveer 30 personen) verzamelde zich in ons museum (voor koffie-mèt), om van daaruit ook naar de Kapel te gaan. Daar werden op een intieme en plechtige wijze hun voorvader en - moeder kort herdacht. Om 12 uur vertrok men met rouwwagen en touringcar naar De Haukes. De WR173 (de Wieringer aak) lag gereed en het gezelschap, inclusief de twee kisten, schepte zich er in om de tocht naar Van Ewijksluis te volbrengen. Vandaar reed men naar Anna Paulowna, waar bijzetting plaatsvond op de Algemene Begraafplaats aldaar. De rest van de middag heeft men, deels in ons museum, in gepaste gezelligheid doorgebracht.

Vertelcafé

Ons museum doet mee aan het Vertelcafé, georganiseerd en gecoördineerd door het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen. Historicus en auteur Eva Vriend is eind 2017 gevraagd verhalen te verzamelen en te inventariseren, thematisch gerangschikt onder de titel 'Oude zee, Nieuw leven'. Zij doet onderzoek naar de sociaal-economische en cultuurhistorische ontwikkelingen in het Zuiderzeegebied van 1932 tot heden. Daarbinnen passen de verhalen van mensen die betrokken waren en die de Zuiderzeewerken nog persoonlijk hebben meegemaakt. Het uiteindelijke doel van het onderzoek is het schrijven van een aantrekkelijke publicatie, geschikt voor een breed publiek.

Het vertelcafé is op Wieringen bij Museum Jan Lont, op donderdagavond 6 september, 19.30 uur.

Westfriese markt

Op donderdag 19 Juli liepen we met medewerkers van ons Wieringer Eiland Museum Jan Lont mee in de Westfriese folklore optocht in Schagen met 9 mensen.

Tijdens de presentatie bij de kerk werd van ieder van hen voorgelezen over de persoon wie zij waren of welk beroep of zij uitbeeldden. Soms lieten zij spullen zien die daarbij hoorden. Vanuit het publiek werd positief gereageerd en kregen we een compliment. Hier zit een deel van de groep te wachten op de auto's om weer naar huis te gaan.

Catrien Kortekaas

Varia

- Op 8 en 9 september zijn het Open Monumentendagen. De toegang tot ook ons museum is gratis.
- Op 17 september vindt bij ons in het museum om 19.30 uur een bijeenkomst plaats van het cluster Cultureel Erfgoed van de recent gevormde Kunst en Cultuur Adviesraad.
- Een verhalenmiddag op zondag 11 november. Deze dag is het precies 100 jaar geleden dat de kanonnen zwegen. De eerste wereldoorlog was voorbij. Wieringen werd gedurende vijf jaar het ballingsoord van de Duitse kroonprins Wilhelm. Over zijn komst en verblijf hier gaat het op de verhalenmiddag. Noteert u de datum vast in uw agenda of in uw telefoon.
- De schar om te drogen is ons wederom geschonken door de Zeeverse Vismarkt in Den Oever.
- Een wespennest dat overlast veroorzaakte (o.a. een klein kindje dat door een wesp gestoken werd op het Kienderspel), is verwijderd door HVC. Gelukkig was de EHBO present!
- Uit de RaBobank Clubkas Campagne ontving ons museum op 17 juni, tijdens de Westerlander Fair, een bedrag van €511,59. André Lont nam dit bedrag in ontvangst.

Giften en geschenken

Van de heer Dirk Smits uit 't Zand ontvingen we een prachtige oude transportfiets, voorzien van enkele oude melkbussen. We zijn heel blij met dit waardevolle erfgoed uit de zuivelhistorie. Voorlopig staat hij in het úútlid, waar hij prachtig uitkomt.

Van de heer Paul Schol uit Wieringerwerf hebben we verscheidene stuks gereedschap gekregen: twee nijptangen, een handboor, een booromslag en een schoenleest. Voorts een melkjuk en een theelicht. Van Magda Kuipers diverse kookspullen.

Hartelijk dank aan alle goede gevers!

Gastenboek

19 juli. Uit een inburgeringsgroep van Christine Lont, op bezoek in ons museum: "Ik vind Nederland heel mooi. Ik wil de taal leren en in de toekomst veel doen in Nederland. Ik ben blij dat ik in Nederland mijn kansen kan proberen; ik wil er het beste van maken. Groeten, Baki Tarhan."

Op de Ambachtendag verkoopt Corrie Maas producten uit de moestuin van het museum (foto Iris Hos)